

เงินกู้ต่างประเทศ

เมื่อได้มีการลงนามในสัญญาเงินเสรีเรียบร้อย และสัญญาเงินกู้มีผลใช้บังคับแล้ว ส่วนราชการก็จะเริ่มดำเนินการตามโครงการที่ได้ตกลงไว้ในข้อกำหนดของสัญญา และในส่วนที่เกี่ยวกับการเงินนั้น จะมีการเบิกจ่ายเงินเพื่อนำไปใช้จ่ายในโครงการ จาก 3 แหล่ง คือ เงินกู้ต่างประเทศ เงินงบประมาณสมทบ และเงินทรงของราชการฯ ในบทนี้จะกล่าวถึงระบบการเบิกจ่ายเงินกู้ต่างประเทศโดยละเอียด ส่วนเงินงบประมาณสมทบ และเงินทรงของราชการฯ นั้นจะนำไปกล่าวในบทต่อไป

1. การเบิกจ่ายเงินกู้ต่างประเทศ

โดยปกติเงินกู้ต่างประเทศมักจะมีอยู่ในสกุลเงินต่างประเทศ โดยมีการระบุไว้ในสัญญาเงินกู้ว่าจะใช้จ่ายเงินในส่วนที่เป็นเงินกู้ในโครงการหรืองานใดบ้าง เป็นจำนวนเท่าใด เช่น ในสัญญาเงินกู้ชำระระบุว่า การซื้อเครื่องจักรเพื่อนำมาใช้ในโครงการ จะต้องซื้อจากประเทศของสถาบันเงินกู้เท่านั้น เป็นต้น

เมื่อสัญญาเงินกู้มีผลใช้บังคับ หน่วยประสานงานโครงการจะแจ้งไปยังหน่วยปฏิบัติงานทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้ดำเนินการกอนั้นผูกพันและใช้จ่ายเงินได้ ซึ่งอาจจะเป็นการกอนั้นภายในประเทศหรือต่างประเทศนั้น จะต้องเป็นไปตามข้อตกลงในสัญญา หลังจากนั้นส่วนราชการจะขอเบิกจ่ายเงินกู้เพื่อชำระให้เจ้าหน้าที่ จะเห็นได้ว่าระบบการควบคุมเงินกู้ต่างประเทศนั้น สถาบันเงินกู้จะจ่ายเงินให้แก่ผู้กู้เมื่อหนี้ถึงกำหนดชำระและถึงคราวจ่ายแล้ว วิธีการจ่ายเงินของสถาบันเงินกู้จะส่งจ่ายเข้าบัญชีธนาคารของเจ้าหน้าที่โดยตรง

โดยไม่ต้องจ่ายผ่านส่วนราชการผู้เบิกเงินกู้เพื่อนำไปจ่ายให้เจ้าหน้าที่อื่นใด หลังจาก
ที่ได้ออกเงินกู้เข้าบัญชีเจ้าหน้าที่ไปแล้ว สถาบันเงินกู้ก็จะแจ้งกระทรวงการคลัง และส่วน-
ราชการผู้เบิกเงินกู้อีกตาม ขั้นตอนการดำเนินการจะได้ออกโดยละเอียดในหัวข้อต่อไป

อย่างไรก็ตามการเบิกจ่ายเงินกู้ในบางกรณีมีปัญหาในทางปฏิบัติ เช่น กรณีการ
ขอเบิกเงินกู้เพื่อจ่ายให้เจ้าหน้าที่รายย่อยภายในประเทศ ถ้าเบิกจ่ายจากเงินกู้โดยตรงก็
ต้องรอเวลานาน และกรณีที่รายจ่ายบางจำนวนต้องเบิกจ่ายจากเงินกู้อ่างส่วน และเงิน
งบประมาณสมทบบางส่วน ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่ได้รับเงินในคราวเดียวกัน ดังนั้นสำหรับราย-
จ่ายของโครงการเงินกู้อ่างส่วน จึงต้องมีการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ทรงจายไปก่อน
แล้วจึงขอเบิกเงินกู้มาใช้ในภายหลัง เดิมให้ทรงจายจากเงินงบประมาณสมทบ
ต่อมาได้มีการกำหนดระบบเงินทรงจายราชการฯ ขึ้น ซึ่งระเบียบและวิธีการเบิกจ่าย
เกี่ยวกับเงินทรงจายราชการฯ จะนำไปกล่าวในบทต่อไป

ดังนั้น จึงแบ่งการเบิกจ่ายเงินกู้อ่างประเทศออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1.1 การเบิกจ่ายเงินกู้โดยตรง (Direct Payment)
- 1.2 การเบิกจ่ายเงินกู้เพื่อชดเชยเงินทรงจายราชการฯ (Reimbursement)

2. ขั้นตอนการควบคุมการเบิกจ่ายเงินกู้อ่างประเทศ (รูป 4-1 ประกอบ)

2.1 การเบิกจ่ายเงินกู้โดยตรง (Direct Payment)

โดยปกติแล้วในกรณีที่ส่วนราชการขอเบิกจ่ายเงินกู้จากสถาบันเงินกู้
เพื่อจ่ายให้เจ้าหน้าที่ของโครงการเงินกู้ สถาบันเงินกู้จะดำเนินการโอนเงินเข้าบัญชี
ธนาคารของเจ้าหน้าที่โดยไม่ผ่านส่วนราชการผู้ขอเบิกก่อน วิธีการอย่างนี้เรียกว่า
Direct Payment ซึ่งมีขั้นตอนการควบคุมการเบิกจ่ายดังต่อไปนี้

2.1.1 หน่วยประสานงานโครงการรวบรวมเอกสารใบสำคัญจากหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการเงินกู้ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อเป็น

หลักฐานการ เบิกจ่ายเงินจากสถาบันเงินกู้ และทำเรื่องขอเบิกเงินผ่านที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
ของประเทศไทยประจำประเทศของสถาบันเงินกู้

2.1.2 สถาบันเงินกู้โอนจ่ายเงินเข้าบัญชีธนาคารของเจ้าหน้าที่ และทำ
รายงานการจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่แถมมายังกระทรวงการคลัง (Disbursement lists)

2.1.3 กระทรวงการคลังรับแจ้ง และบันทึกบัญชีเจ้าหน้าที่ของประเทศ พร้อม
ทั้งรวบรวมเอกสารการ เบิกจ่ายที่สถาบันเงินกู้จัดส่งมาให้ ส่งให้หน่วยประสานงานโครงการ

2.1.4 หน่วยประสานงานโครงการรับเอกสารการ เบิกจ่ายเงิน บันทึก
บัญชีตามระบบบัญชีโครงการ เงินกู้

2.1.5 หน่วยประสานงานโครงการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับ
โครงการเงินกู้

2.2 การ เบิกจ่ายเงินกู้เพื่อชดใช้เงินทศของราชการฯ (Reimbursement)

เมื่อส่วนราชการ ได้เบิกจ่ายเงินทศของราชการฯ ชำระให้เจ้าหน้าที่ไปแล้ว
ก็จะดำเนินการขอเบิกจ่ายเงินกู้เพื่อชดใช้เงินทศของราชการฯ ซึ่งมีขั้นตอนการควบคุม
การ เบิกจ่ายดังต่อไปนี้

2.2.1 กองคลังหรือแผนกคลังของส่วนราชการรวบรวมเอกสารการ
เบิกจ่ายเงินทศของราชการฯ ส่งให้หน่วยประสานงานโครงการ

2.2.2 หน่วยประสานงานโครงการรวบรวมเอกสารการ เบิกจ่ายเงิน
ทำเรื่องขอเบิกเงินจากสถาบันเงินกู้มาชดใช้เงินทศของราชการฯ โดยจัดส่งผ่านให้กรม
บัญชีกลางซึ่ง เป็นผู้ควบคุมเงินที่ได้ทศของจ่ายไปแล้ว เป็นผู้ดำเนินการ

2.2.3 กรมบัญชีกลางรับเรื่องจากหน่วยประสานงานโครงการดำเนินการ
การขอเบิกเงินจากสถาบันเงินกู้

2.2.4 กรมบัญชีกลางได้รับแจ้งจากสถาบันเงินกู้ว่า ได้ส่งจ่ายเงิน
เข้าบัญชีเพื่อชดใช้เงินทศของราชการฯ ครบถ้วนแล้ว

2.2.5 กรมบัญชีกลางบันทึกบัญชีเจ้าหน้าที่ของประเทศ และล้างบัญชีเงินทอกรอ-
ราชการฯ พร้อมทั้งรวบรวมเอกสารการเบิกจ่ายที่สถาบันเงินกู้จัดส่งมาให้ ส่งให้หน่วยประสา-
งานโครงการ

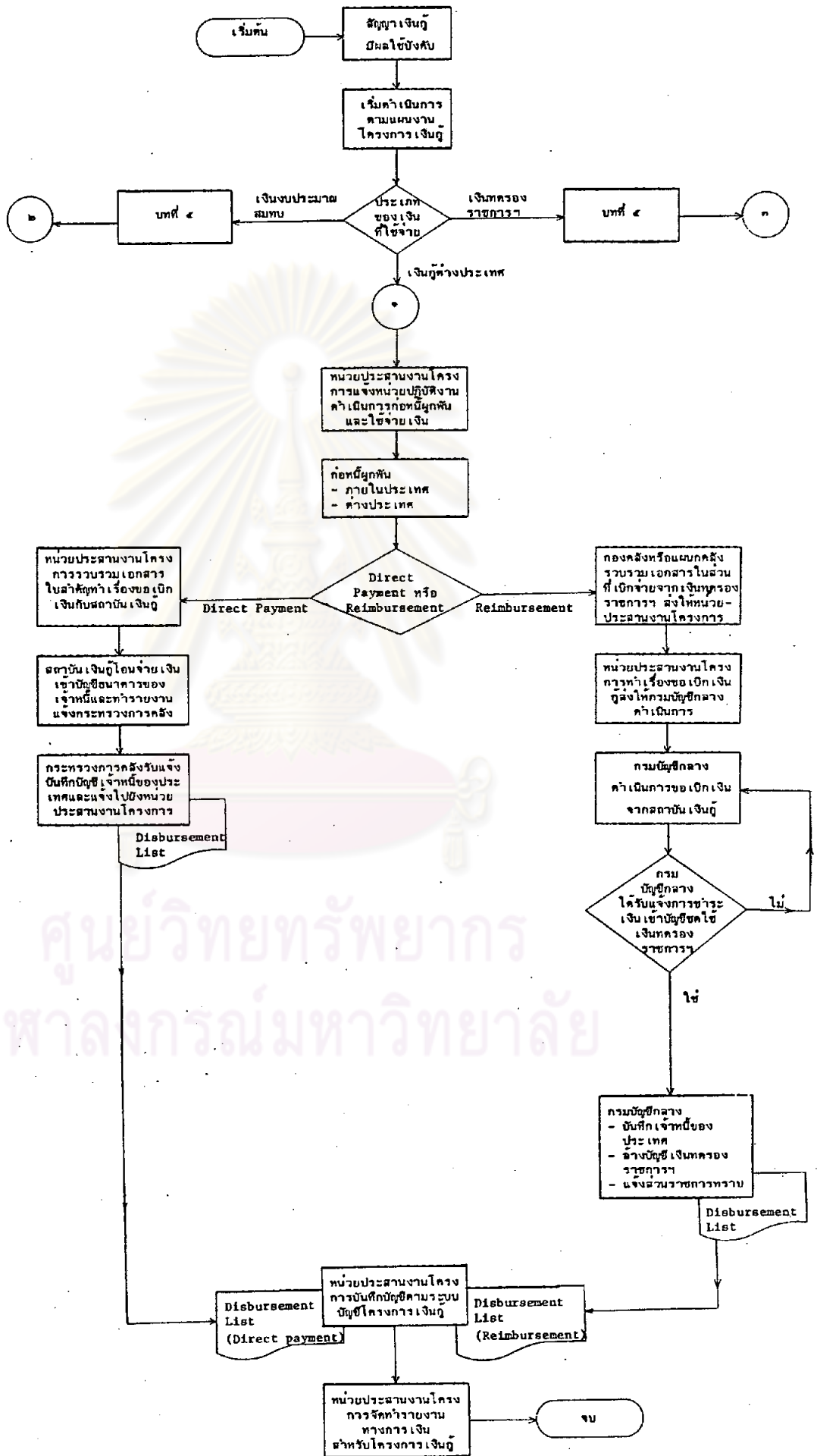
2.2.6 หน่วยประสานงานโครงการ ได้รับเอกสารการเบิกจ่ายเงินบันทึกบัญชี
ตามระบบบัญชีโครงการ เงินกู้

2.2.7 หน่วยประสานงานโครงการจัดทำรายงานทางการเงินสำหรับโครง-
การ เงินกู้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ ๔-๔๖ ขั้นตอนการควบคุมการเบิกจ่ายเงินกู้ต่างประเทศ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย